

ΠΥΚΝΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ (ΠΕΡΙΛΗΨΗ)

Γενικά:

- Με τη πύκνωση αποδίδουμε **σύντομα** το περιεχόμενο ενός κειμένου.
- Εφαρμόζουμε την **αφαιρετική μέθοδο**: κρατούμε τα βασικά και παραλείπουμε τα δευτερεύοντα, τα λιγότερο σημαντικά.
- Δεν έχει την προχειρότητα των σημειώσεων. Είναι νέο κείμενο με συνοχή, σαφήνεια και το δικό μας προσωπικό ύφος.

Μορφές:

- ❖ Πύκνωση **μέρους του κειμένου** με σαφή προσδιορισμό παραγράφων
- ❖ Πύκνωση **συγκεκριμένων** απόψεων/ιδεών, γεγονότων του κειμένου

A. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΠΥΚΝΩΣΗΣ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Πχ. Να παρουσιάσετε το περιεχόμενο των δύο τελευταίων παραγράφων σε 60 λέξεις.

ΠΡΟΕΡΓΑΣΙΑ

1. Διαβάζω προσεκτικά ολόκληρο το κείμενο που μου δόθηκε και εντοπίζω τις βασικές πληροφορίες. Επιμένω στις παραγράφους που αναφέρονται στην εκφώνηση της άσκησης.
2. Υπογραμμίζω τις θεματικές προτάσεις (όπου υπάρχουν)
3. Υπογραμμίζω τις λέξεις - κλειδιά.
4. Διακρίνω τις πιο σημαντικές λεπτομέρειες
5. Διατυπώνω τον πλαγιότιτλο (κεντρική ιδέα) κάθε παραγράφου, ο οποίος εμπεριέχεται στη θεματική περίοδο, ή αν αυτή δεν υπάρχει, στο νοηματικό κέντρο της παραγράφου, χρησιμοποιώντας συνώνυμες λέξεις και όχι αυτούσιες τις λέξεις του κειμένου.
6. Εντοπίζω τη νοηματική σχέση της μιας παραγράφου με την άλλη (σύγκριση, αντίθεση, αιτιολόγηση, αίτιο – αποτέλεσμα, , διευκρίνιση, διάζευξη, προϋπόθεση, συμπέρασμα, έμφαση, κ.ά.).

B. ΣΥΓΓΡΑΦΗ

1. Ξεκινώ με Θεματική Πρόταση που αναφέρεται στο **κοινό περιεχόμενο** των παραγράφων (Η αναφορά στον συγγραφέα/κείμενο δεν είναι υποχρεωτική, αλλά προτιμάται)
2. Στη συνέχεια παρουσιάζω τις βασικές ιδέες όπως τις διατύπωσα στους πλαγιότιτλους σε συνδυασμό με τις σημαντικές λεπτομέρειες, αν υπάρχουν
3. Τις παρουσιάζω με λογική ακολουθία - χρησιμοποιώ διαρθρωτικές λέξεις.
4. Διατηρώ τη νοηματική σύνδεση των ιδεών του αρχικού κειμένου (αίτιο-αποτέλεσμα, αντίθεση κλπ)

Β. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΠΥΚΝΩΣΗΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΙΔΕΩΝ/ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

*Πχ. Να παρουσιάσετε **τους τρόπους ενίσχυσης της αυτοκριτικής σκέψης** που προτείνει ο συγγραφέας του κειμένου σε 60-80 λέξεις.*

ΠΡΟΕΡΓΑΣΙΑ

1. Διαβάζω προσεκτικά ολόκληρο το κείμενο που μου δόθηκε εξομαλύνοντας γλωσσικά το κείμενο (ερμηνεία δυσνόητων ή και άγνωστων λέξεων και όρων, με βάση την ετυμολογική τους ανάλυση, τα συμφραζόμενα κ.λπ.)
2. Εντοπίζω τα σημεία που βρίσκονται οι πληροφορίες/ιδέες που θέλω κατανοώντας τη νοηματική σχέση μεταξύ τους (σύγκριση, αντίθεση, αιτιολόγηση, αίτιο – αποτέλεσμα, , διευκρίνιση, διάζευξη, προϋπόθεση, συμπέρασμα, έμφαση, κ.ά.).
3. Επαναδιατυπώνω τις ιδέες του συγγραφέα με δικό μου λόγο χωρίς να αλλοιώνεται το περιεχόμενό τους.

Β. ΣΥΓΓΡΑΦΗ

1. Ξεκινώ με Θεματική Πρόταση που αναφέρεται στο θέμα για το οποίο συγκέντρωσα τις ιδέες. (Αυτό φαίνεται και στην εκφώνηση της άσκησης.)
2. Στη συνέχεια παρουσιάζω τις ιδέες όπως τις διατύπωσα.
3. Δίνω έμφαση στη νοηματική τους σύνδεση χρησιμοποιώντας κατάλληλες διαρθρωτικές λέξεις.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΥΚΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

επινοώ θεματική πρόταση με βάση τις λεπτομέρειες: (ο Έλληνας δεν αισθάνθηκε ποτέ ότι το κράτος είναι δική του υπόθεση, όχι επειδή έχει τάσεις αναρχισμού αλλά επειδή οι κυβερνήσεις που του επιβλήθηκαν κατά καιρούς ήταν αποτέλεσμα ξένων επεμβάσεων με αυταρχική συμπεριφορά = *ο Έλληνας αποξενώθηκε από το κράτος επειδή ήταν ξενόφερτο και καταπιεστικό*)

απαλείφω δευτερεύουσες πληροφορίες: (σήμερα τα παιδιά είναι πολύ διαφορετικά από άλλοτε λόγω της υπερπληροφόρησης = *σήμερα τα παιδιά διαφέρουν*)

αποφεύγω τις ερωτηματικές (ευθείες/πλάγιες) προτάσεις και προτιμώ τις προτάσεις κρίσης (Πόσοι δημοσιογράφοι σήμερα λειτουργούν ανεπηρέαστοι από συμφέροντα; = *Οι δημοσιογράφοι επηρεάζονται...*)

αφαιρώ τις συμπληρωματικές προτάσεις: (ο δάσκαλος έχει να κάνει με ανώριμους ανθρώπους, δηλαδή με περιορισμένη ικανότητα ανθρώπους = *ο δάσκαλος έχει να κάνει με ανώριμους*)

παραλείπω όπου μπορώ τους ονοματικούς προσδιορισμούς (Ένας ξένος συγγραφέας = *ένας συγγραφέας*)

αποδίδω μονολεκτικά τις περιφράσεις (η αμοιβαία στήριξη της προσπάθειας του ενός από τον άλλο = *αλληλοϋποστήριξη*)

αντικαθιστώ τα υπώνυμα από το υπερώνυμα (οικογένεια, σχολείο, μέσα μαζικής ενημέρωσης, εκκλησία, κράτος = *φορείς κοινωνικοποίησης*)

αντικαθιστώ ένα αρνητικό ρηματικό τύπο με ένα θετικό/καταφατικό (Ο ρατσισμός δεν είναι τωρινό φαινόμενο = ο ρατσισμός *είναι παλιό φαινόμενο*)

αντικαθιστώ τις δευτερεύουσες προτάσεις με μετοχές (επειδή ο κριτικός τέχνης λειτουργεί σαν γέφυρα ανάμεσα στον καλλιτέχνη και το κοινό = *Λειτουργώντας* ο κριτικός σαν γέφυρα...)

αντικαθιστώ τις αναφορικές προτάσεις με ισοδύναμο ουσιαστικό, επίθετο, επίρρημα (Η κρίση πλήττει τις πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως είναι τα μικρά και μεσαία στρώματα = η κρίση πλήττει *τους μικρομεσαίους*)

αντικαθιστώ μια σειρά προτάσεων από την ενέργεια που τις επιγράφει: (πολλοί αθλητές και αθλήτριες κάνουν αυστηρή δίαιτα, ξυπνούν νωρίς το πρωί και προπονούνται μέχρι αργά το βράδυ, κοιμούνται συγκεκριμένη ώρα = πολλοί αθλητές ακολουθούν *αυστηρό πρόγραμμα*)

δεν αποδίδω περιληπτικά τα παραδείγματα (μπορώ να γράψω ... *εκθέτει σχετικά παραδείγματα*)

διατηρώ τα κύρια ονόματα, τους επιστημονικούς και τεχνικούς όρους

αποφεύγω τις απαριθμήσεις, τις βραχυγραφίες, τα αρκτικόλεξα

όσες λέξεις ή φράσεις του συγγραφέα δεν επιδέχονται ισοδύναμες ή συνώνυμες, τις διατηρώ ως έχουν εκφράζομαι κυριολεκτικά και όχι μεταφορικά

δεν αντιγράφω αυτούσια κομμάτια του κειμένου

δε σχολιάζω και δεν κρίνω το περιεχόμενο του κειμένου, έστω κι αν διαφωνώ μ' αυτό

τηρώ το όριο των λέξεων με μια απόκλιση 10 περίπου λέξεων